

Tilfeldig møte – klare erindringer

ALLE HAR VEL OPPLEVD et tilfeldig møte som setter varige spor. Jeg har flere slike opplevelser. En av disse var da jeg etter petanque-spill en onsdag i Valbonne i Syd-Frankrike satte meg ved siden av en flott dame ved lunsjbordet. Den norske klubben i området Côte d'Azur har ukentlig møter hvor man spiller det ur-franske kulespillet petanque eller boule. Som boccia, men med stålkuler.

MEN HVEM VAR SÅ DENNE KVINNEN?

Hun heter Johanne Hauge og under samtalens løp kom det frem at hun hadde vært gift med en kollega og kullkamerat av meg. Det var Tore Birger (Biggen) Rud (1942–95), en av de tre som grunnla Utposten for over 40 år siden. Tore og Johanne møttes den dagen hun feiret sin 38-årsdag. Bryllupet sto i Stockholm, på Skansen, ti år senere – i 1993. Og det var storslagent. Med hest og kjerre som brudeskyss og mange gjester.

TORE RUD HUSKER JEG GODT fra studietiden. Spesielt husker jeg at han var svært opptatt av naturen. Da vi var på rekruttskolen på Lahaugmoen sommeren 1963, kunne han etter vakt fortelle hvilke fugler han hadde hørt den natten, og også hvilke blomster han hadde observert. Og jeg husker han fortalte at hans store drøm var å gå på fottur i Kaukasus – for å oppleve flora og fauna der.

ETTER STUDIET BLE HAN DISTRIKTS-LEGE på Harøy i Sandøy kommune på Nord-Vestlandet. I nærliggende distrikter bodde og virket Harald Siem og Per Wium. Disse tre kom sammen i 1972 og mente allmennmedisinen trengte et forum for kontakt, og slik så Utposten dagens lys. Bladet ble satt sammen på kjøkkenbenken hjemme hos Harald på Aukra etter klipp og limmetoden. Og gode støtter og hjelpere var kvinnene de var gift med. I et jubileumsintervju i Utposten nr. 5, 2012 omtales Tore som 'usedvanlig kreativ og kunnskapsrik, og en stor inspirasjonskilde'; mens Harald var 'strategen' og Per var «distriktsnisse» og en 'spissformuleringens mester'. Jeg vil tro at Tore også bidro med sin kokkekunst slik at redaktørmøtene ble kulinariske høydepunkter. Utposten lever fortsatt i beste velgående og er, sammen med EYR,

et forum og treffpunkt for allmennpraktikere over hele landet.

Tore Rud ble ikke lenge i distriktslegestillingen. Som mange allmennpraktikere ble han opptatt av psykiatrien. Ikke så rart, da det psykiatriske sykdomspanorama utgjør en stor del av den allmennmedisinske hverdag. Han ble etterhvert spesialist og overlege. Han arbeidet også mye i Sverige. Etter at kullet vårt tok eksamen våren 1968, var det flere som utsatte turnustjenesten og arbeidet der. Jeg var en av dem. Sverige var også populært som arbeidsplass både før eksamen og etter at vi var ferdige leger. Den trenden har snudd nå.

VED SIDEN AV LEGEGJERNINGEN, var Tore svært glad i (og også svært flink til) å lage mat. Sammen med Johanne laget han «Det syngende kjøkken» hjemme i leiligheten på Frogner. Her tok de imot selskaper og gjester til kulinariske nytelser. De kunne også leie lokaler hvis det var flere gjester enn de hadde plass til i egen spise-stue. Det var mye musikalitet i familien, og det ene barnet til Johanne er den kjente artist Rein Alexander. Så i tillegg til god mat, var det musikk og opptil firstemt sang ved måltidene. Og reklame var ikke nødvendig. Her spredte nyheten seg om det syngende kjøkken seg etter munn til munnmetoden.

TORE DØDE SÅ ALT FOR TIDLIG i 1995, bare 52 år gammel. Han hadde akkurat av-

Legen, livskunstneren og Utposten-gründeren Tore Rud gikk så altfor tidlig bort i 1995.

sluttet en jobb som overlege på Säter psykiatriske sykehus i Sverige. Han skulle reise til Russland (kanskje oppleve den ønskede fotturen i Kaukasus?), men var på Sälen og hadde akkurat gått en runde golf, da en hjerneblødning gjorde slutt på livet hans.

Da jeg, etter mitt første møte med Johanne, skrev til andre kullkamerater om min opplevelse, kunne min venn Finn Nilsson fortelle at han også hadde hatt kontakt med Johanne Hauge, eller Janne, som hun da kalte seg. Janne og mannen, Svein Kors-havn, var bosatt på Klokkarvik på Sotra i begynnelsen av 70-årene, hvor Finn i noen år var distriktslege. Og de hadde hatt en god del kontakt. Også en pussig tilfeldighet.

KJELD MALDE